

ပျားမွေးမြူရေး

ပျားမွေးမြူရေးဌာန

စာစောင်အမည်	- ပျားမွေးမြူရေး
လိပ်စာ	- ပျားမွေးမြူရေးဌာနခွဲ၊ မွေးမြူရေး နှင့် ကုသရေး ဦးစီးဌာန၊ အမှတ် ၅၀၊ ရှပ်ဖရပ်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့
နေ့စွဲ	- ၁၉၈၄ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ပထမအကြိမ် စောင်ချေ (တထောင်)
အဖုံးကင်းလွတ်ခွင့်အမှတ်	- (၀၀၉၈)
မျက်နှာဖုံးပန်းချီ	- ပန်းချီဆရာအမည်—ဦးဘသစ်
ထုတ်ဝေသူ	- ဦးသာခင်၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ မွေးမြူရေးနှင့် ကုသရေးဦးစီးဌာန၊ အမှတ် ၅၀၊ ရှပ်ဖရပ်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့
	စာမူကင်းလွတ်ခွင့် အမှတ် (၀၁၀၁)

ပုံနှိပ်ရေးနှင့် စာအုပ်ထုတ်ဝေရေးကော်မရှင်းလွှတ်ချက်နိမိတ်သည်။

မာတိကာ

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	နိဒါန်း	၁
၂။	ပျားမျိုးများ	၂
၃။	ပျားထိုက် ပြင်ပရပ်သွင်လာကွာ	၃
	(က) ဦးခေါင်းပိုင်း	၃
	(ခ) ရင်အုပ်ပိုင်း	၃
	(ဂ) ဝမ်းဗိုက်ပိုင်း	၃
၄။	ပျားအိုတအိုအတွင်းရှိ ပျားအမျိုးအစား	၄
	(က) ပျားဘုရင်မ	၄
	(ခ) ပျားထီး	၅
	(ဂ) လုပ်သားများ	၅
	(ကက) အိမ်တွင်းပျားများ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များ	၆
	(ခခ) အစာရှာပျား၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များ	၇
၅။	ခေတ်မီပျားမွေးမြူရေးတွင် လိုအပ်သောပစ္စည်းများ	၇
	(က) ပျားကာမျက်နှာဖုံး	၇
	(ခ) ပျားအိမ်ပွင့် ကိရိယာ	၈
	(ဂ) မီးခိုးမှတ်ကိရိယာ	၉
	(ဃ) ပျားဖယောင်းအခြေပြား	၉
	(င) သစ်သားဘောင်	၁၀

မာတိကာ

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
(စ)	ပျားအိမ်	၁၁
(ဆ)	ပျားဖယောင်းခွာခား	၁၁
(ဇ)	ပျားရည်ထုတ်စက်	၁၂
၆။	ပျားစခန်းနေရာရွေးချယ်ခြင်း	၁၃
၇။	ပျားမွေးမြူနည်းများ	၁၄
(က)	အခြေစိုက် ပျားမွေးမြူနည်း	၁၅
(ခ)	ရွှေပြောင်း ပျားမွေးမြူနည်း	၁၅
၈။	ပျားစတင်မွေးမြူခြင်း	၁၆
၉။	ပျားများအစာရွာဖွေခြင်း	၁၇
၁၀။	ပျားစာပင်များ	၁၈
(က)	စိုက်ပျိုးသီးနှံပန်းဖန်ပင်များ	၁၈
(ခ)	သဘာဝ ပေါက်ပင်များ	၁၈
(ဂ)	အလှူကျ ပေါင်းပင်များ	၁၈
၁၁။	ပျားအုံထိန်းသိမ်းခြင်း	၁၉
၁၂။	ပျားရည်ထုတ်ယူခြင်း	၂၀
၁၃။	ပျားထွက်ပစ္စည်းများ	၂၁
(က)	ပျားရည်	၂၁
(ခ)	ပျားဖယောင်း	၂၁
(ဂ)	ပျားကော်	၂၁
(ဃ)	ရွှင်ရယ်ဂျယ်ရီ	၂၁

မာတိကာ

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
(င)	ပျားဆိပ်	၂၁
(စ)	ဝတ်မှုန်	၂၁
၁၄။	ပျားဖြင့်ဝတ်မှုန်ကူးခြင်း	၂၁
၁၅။	ပျားဘုရင်မမွေးမြူခြင်း	၂၃
၁၆။	မွေးမြူနည်း	၂၃
၁၇။	ပျားဆရာဝါများ	၂၄
(က)	အမေရိကန် သားလောင်းပုပ်ဆရာဝါ	၂၄
(ခ)	ဥရောပ သားလောင်းပုပ်ဆရာဝါ	၂၅
(ဂ)	ကပ်ပါးမွှားဆရာဝါ	၂၅
(ဆ)	ဖယောင်းစားဖလံ	၂၆
(ကက)	ပီ ဒီ ဘီ ဆေးမှုန့်သုံးစွဲခြင်း	၂၆
(ခခ)	ကာဟန်ဒိုင်းအောက်ဆိုင်ခတ်ရွှေသုံးစွဲခြင်း	၂၆
(ဂဂ)	အပူပေးခြင်း	၂၆
(င)	ပျားများအတွက် အခြားအန္တရာယ်များ	၂၆
(ကက)	ပျားစားငှက်	၂၆
(ခခ)	ပုရွက်ဆိတ်နှင့် ခြ	၂၇
(ဂဂ)	ပတုကောင်များ	၂၇
(ဃဃ)	ပုတ်သင်ညှို့နှင့် ဖားများ	၂၇
(ငင)	အဆိပ်သင့်ခြင်း	၂၇
၁၈။	နိဂုံး	၂၈

ပျားမွေးမြူရေး

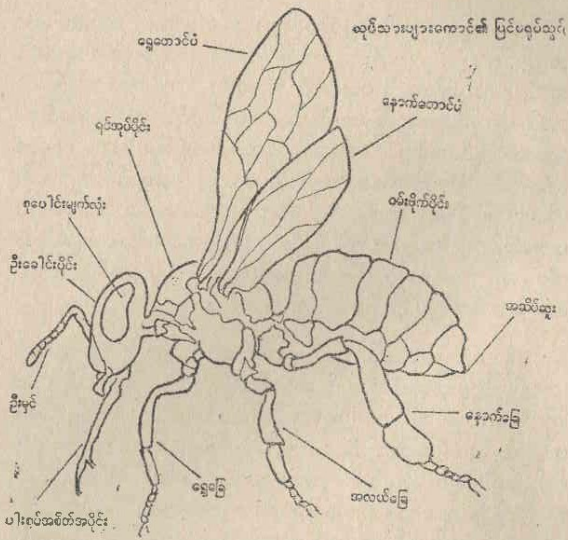
နိဒါန်း

ပျားမွေးမြူရေးကို ကမ္ဘာပေါ်တွင် ရှေးအခါကပင် စတင်လုပ်ကိုင် လာခဲ့ကြောင်းလေ့လာသိရှိရပေသည်။ အချို့ဒေသများတွင် ယခုအချိန် အထိ ပျားမွေးမြူရေးကို ရှေးရိုးစဉ်လာအတိုင်း လုပ်ကိုင်လျက်ရှိကြပါ သည်။ ခေတ်မီပျားမွေးမြူရေးကိုမူ ၁၈၅၁ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်နိုင်ငံတွင် စတင်လုပ်ကိုင်လာခဲ့ရာ ယခုအခါ ခေတ်မီပျားမွေးမြူရေးမှာ များစွာ အောင်မြင် ဖြစ်ထွန်းတိုးတက်လျက် ရှိပေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်လည်း တိုင်းနှင့် ပြည်နယ်အချို့တို့တွင် ယခုထက်တိုင် ရှေးရိုးစဉ်လာအတိုင်း ပျားမွေးမြူလျက်ရှိနေပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ခေတ်မီ ပျားမွေးမြူရေး ကိုမူ ၁၉၅၉ ခုနှစ်တွင် ဥရောပပျားမျိုးများ မှာယူတင်သွင်းလျက် စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

ပျားမွေးမြူရေးသည် လူသားတို့အားအကျိုးရှိစေသည့် အထောက် အကူပြုလုပ်ငန်းတခုဖြစ်ကြောင်း တစတစပိုမိုလေ့လာ သိရှိနားလည်လာ ကြသဖြင့် ယခုအခါ ပျားမွေးမြူရေးကို စိတ်ပါဝင်စားသူ များပြားလာ ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပျားမွေးမြူရေးကြောင့် လူသားတို့၏ စိုက်ပျိုးသီးနှံများ အရည်အသွေးရော၊ အရေအတွက်ပါ ပိုမိုကောင်းမွန် လာသကဲ့သို့ ပျားရည်၊ ပျားဖယောင်း၊ ပျားဝတ်မှုန်၊ ပျားအဆိပ်၊ ပျားကော် အစရှိသည့် ပျားထွက်ပစ္စည်းများအနေဖြင့်လည်း လူသားတို့ အတွက် ဆေးဝါး၊ စားကုန်၊ သုံးကုန်ပစ္စည်းများအဖြစ် တွင်ကျယ်စွာ အသုံးပြုလာနိုင်ခြင်းကြောင့်ပင်ဖြစ်လေသည်။ ထို့ပြင်ခေတ်မီပျားမွေးမြူ ရေးတွင် ပျားရည်ထုတ်ယူရာ၌ ရိုးရာပျားမွေးမြူရေးကဲ့သို့ ပျားအိုများကို မီးရှို့ပျားဖွပ်ရန် မလိုသောကြောင့် ပျားအိုများပျက်စီးခြင်း၊ ပျား ကောင်များသေကြေဆုံးရှုံးခြင်းမရှိပဲ ရာသီအလိုက် ပျားရည်ထုတ်ယူ နိုင်သောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။

ဤပျားမွေးမြူရေး စာစောင်ငယ်အား ထုတ်ဝေခြင်း၏ ရည်ရွယ် ချက်မှာ မြန်မာနိုင်ငံ၌ လက်တွေ့လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသော ခေတ်မီ

သိပ္ပံနည်းကျ ပျားမွေးမြူရေးနည်းစနစ်နှင့်ပတ်သက်၍ ပြည်သူများ နားလည်သဘောပေါက်လာကြစေရန်နှင့် ယင်းနည်းစနစ်အား စိတ်ပါဝင်စားသူတိုင်းအတွက် ပညာရပ်ပေးဝေဖြန့်ဖြူးရန် ဖြစ်ပါသည်။

ပျားမျိုးပျား

ကမ္ဘာပေါ်တွင် ပျားမျိုးပေါင်း မြောက်မြားစွာ ရှိသည့်အနက် လူသားတို့အတွက် ပျားရည်နှင့် ပျားဖယောင်းရရှိနိုင်သောပျားမျိုးမှာ ၄ မျိုးသာရှိသည်။ ၎င်းတို့အနက် ဥရောပတိုက်၌ တွေ့ရှိရသော အေပစ်မယ်လီဖယ်ရာခေါ် ပျားမျိုးမှာ အလွယ်တကူ အိတ်ဆွဲမေးမြူနိုင်ပြီး ပျားရည်ထွက် ပိုမိုကောင်းမွန်ကြောင်း တွေ့ရှိရပေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ခေတ်မီပျားမွေးမြူရေးနည်းအရ မွေးမြူနေသော ပျားမျိုးမှာ အေပစ်မယ်လီဖယ်ရာလင်ဂပ်စ်တီကာခေါ် ဥရောပပျားမျိုးဖြစ်လေသည်။

ပျားတို့၏ ပြင်ပရုပ်သွင်ထက္ကဏာ

ပျားတကောင်တွင် ဦးခေါင်းပိုင်း၊ ရင်အုပ်ပိုင်းနှင့် ဝမ်းခိုက်ပိုင်း ဟူ၍ အပိုင်း ၃ ပိုင်းခွဲခြားနိုင်ပြီး ကိုယ်ခန္ဓာတခုလုံးတွင် အမွှေးငယ် ကလေးများဖြင့် ဖုံးအုပ်နေပေသည်။

(က) ဦးခေါင်းပိုင်း

ဦးခေါင်းပိုင်း၏ ဘေးတဘက်တချက်၌ ကြီးမားထင်ရှားသော စုပေါင်းမျက်လုံးတစ်စုံရှိပြီး ဦးခေါင်း၏ထိပ်ဘက်၌ ရိုးရိုးမျက်လုံးငယ် ၃ လုံးရှိသည်။ ဦးခေါင်း၏ အလယ်တွင် ဦးမှင်တစ်စုံရှိသည်။ ဦးမှင် များကို အာရုံခံအမွှေးများဖြင့် ဖုံးအုပ်ထားသည်။ ထို့ပြင် ဘေးတိုက် ရွေ့လျားနိုင်သော မေးရိုး၊ အရည်စုပ်ယူနိုင်သောလျှာ စသည်တို့ ပါဝင်သော ပါးစပ်အစိတ်အပိုင်းများလည်း ဦးခေါင်းပိုင်း၌ပင် ပါရှိပါသည်။

(ခ) ရင်အုပ်ပိုင်း

ဦးခေါင်း၏နောက်ဘက်တွင် ရင်အုပ်ပိုင်းပါရှိပါသည်။ ရင်အုပ်ပိုင်းကို ရင်အုပ်အစပိုင်း၊ ရင်အုပ်အလယ်ပိုင်းနှင့် ရင်အုပ်အနောက်ပိုင်း ဟူ၍ ၃ ပိုင်းခွဲခြားနိုင်သည်။ ရင်အုပ်အစပိုင်းတွင် ရှေ့ခြေတစ်စုံသည်လည်းကောင်း၊ ရင်အုပ်အလယ်ပိုင်းတွင် ဒုတိယခြေစုံနှင့် ပထမအတောင်တစ်စုံသည်လည်းကောင်း၊ ရင်အုပ်အနောက်ပိုင်းတွင် တတိယခြေတစ်စုံနှင့် ဒုတိယအတောင်ပံတစ်စုံသည်လည်းကောင်း ရှိကြလေသည်။

(ဂ) ဝမ်းခိုက်ပိုင်း

ပျား၏ဝမ်းခိုက်ပိုင်းတွင် ထင်ရှားစွာ တွေ့မြင်နိုင်သော အဆစ်အပိုင်း ၉ ပိုင်းပါရှိသည်။ အရောင်မှာ တကောင်နှင့်တကောင် မတူကြချေ။ လူသားပျား၏ ဝမ်းခိုက်ပိုင်း ကျောဘက်တွင် အနက်နှင့် အဝါကြားရှိပြီး၊ ပျားထီးမှာ များသောအားဖြင့် အနက်ရောင်ဖြစ်သည်။ ပျားဘုရင်မမှာမူ နီညိုရောင်ရှိလေသည်။

ပျားအုံတံဆိပ်တွင်းရှိ ပျားအမျိုးအစားများ

ပျားအုံတံဆိပ်တွင် ပျား ၃ မျိုးပါဝင်ပေသည်။ ၎င်းတို့မှာ ပျားဘုရင်မ၊ လုပ်သားပျားနှင့် ပျားထီးတို့ဖြစ်သည်။ ပျားဘုရင်မနှင့်လုပ်သားပျားများမှာအမဖြစ်ပြီး ပျားဘုရင်မကသာ မျိုးဆက်ပြန့်ပွားရေးအတွက် ဥ ဥချနိုင်ပေသည်။ ၎င်းတို့သုံးမျိုးလုံးသည် ဥမှအကောင်ဖြစ်သည့်အချိန်အထိ ကာလအပိုင်းအခြား ကွာခြားသကဲ့သို့ ပျားအဖြစ်ရောက်ရှိသော အခါ၌လည်း တာဝန်များ ကွာခြားကြပေသည်။

ပျားများ၏ ဥဘဝမှ အရွယ်ရောက်ချိန်ထိ ကြာမြင့်ချိန်

	ဥဘဝ၌ ကြာမြင့် ချိန် (ရက်)	သားလောင်း ဘဝ၌ ကြာမြင့်ချိန် (ရက်)	ရုပ်ဖုံးသား လောင်းဘဝ၌ ကြာမြင့်ချိန် (ရက်)	စုစုပေါင်း ကြာမြင့်ချိန် (ရက်)
ပျားဘုရင်မ	၃	၅	၈	၁၆
လုပ်သားပျား	၃	၆	၁၂	၂၁
ပျားထီး	၃	၇	၁၄	၂၄

(က) ပျားဘုရင်မ

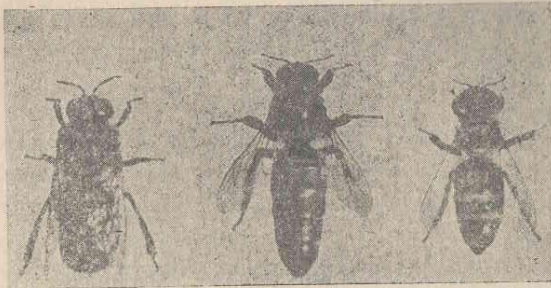
ပျားအုံတံဆိပ် တကောင်တည်းသာပါဝင်ပြီး အဓိကတာဝန်မှာ ပျားအုံမျိုးဆက်ပြန့်ပွားရေးအတွက် ဥ ဥပေးခြင်းနှင့် ပျားများအား စုစည်းကျစ်လျစ်စွာဖြင့် ကိုယ်စီလုပ်ငန်းတာဝန် ထမ်းဆောင်စေရန် လှုံ့ဆော်ပေးခြင်းတို့ဖြစ်ပေသည်။

(ခ) ပျားထီး

ပျားအုံတံဆိပ် ရာဂဏန်းမျှသာရှိပြီး တခါတရံ အစာပေါများချိန်၌ ထောင်ဂဏန်းထိပါဝင်တတ်ပါသည်။ ခန္ဓာကိုယ်အရွယ်အစားမှာ ပျားဘုရင်မနှင့် လုပ်သားပျားတို့ထက် ပိုမိုတုတ်နှင့် ကြီးမားသည်။ ခန္ဓာကိုယ်အလျားမှာမူ ပျားဘုရင်မကဲ့သို့ မရှည်လျားပေ။ ဦးခေါင်းပိုင်းရှိ စုပေါင်းမျက်လုံးတစ်စုံမှာ ပိုမိုထင်ရှားပါသည်။ ဦးခေါင်းပိုင်းအဆစ်တစ်ခုရှိကာ စုပေါင်းအဆစ် ၁ခု ဆစ်ပါရှိသည်။ ပျားထီး၏ အဓိကတာဝန်မှာ ပျားဘုရင်မပျိုနှင့်မိတ်လိုက်ရန်ဖြစ်သည်။ အောင်မြင်စွာ မိတ်လိုက်ပြီးသော ပျားထီးသည် နေရာတွင်ပင် နာရီပိုင်းအကြာ၌ သေဆုံးရသည်။ ပျားသလက်တည်ဆောက်ခြင်း၊ ပန်းပွင့်များမှ အစာရှာဖွေ သယ်ယူခြင်းနှင့် ရန်သူအားတုတ်ခြင်း စသည့်လုပ်ငန်းများကို မပြုလုပ်နိုင်ပေ။

(ဂ) လုပ်သားပျား

ပျားအုံတံဆိပ် အရေအတွက်အများဆုံးပါဝင်သည်။ ပျားဦးရေ တသောင်းမှ ရှစ်သောင်းခန့်ထိရှိသည်။ ခန္ဓာကိုယ်မှာ ပျားဘုရင်မနှင့် ပျားထီးတို့ထက် ပိုသေးငယ်သည်။ အမဖြစ်သော်လည်း အမ မျိုးပွားအင်္ဂါမှာ ကောင်းစွာမဖွံ့ဖြိုးချေ။ ဦးခေါင်းပိုင်းတွင် ရှည်လျားသော လျှာပါရှိကာ ပန်းပွင့်များမှ ဝတ်ရည်ကို ရှာဖွေစုပ်ယူနိုင်သည်။ ထို့ပြင် ပျားသားလောင်းများအား ကျွေးမွေးရန် ရှိုင်ရယ်ဂျယ်လီ စစ်ထုတ်ပေးသောဂလင်း ကောင်းစွာ ဖွံ့ဖြိုးပေးသည်။ လုပ်သားပျား၏ ခြေထောက်များအနက် နောက်ဆုံးခြေထောက်အစုံမှာ ဝတ်ရည်သယ်အိတ်ပါရှိသဖြင့် ပန်းပွင့်များမှ ဝတ်မှုန်ကို သယ်ယူနိုင်ကြသည်။ ဝမ်းဗိုက်ပိုင်းတွင် ဖယောင်းထုတ်ဂလင်း ၄ ခု ပါရှိသည်။ ရန်သူအားတုတ်ပြီးသော လုပ်သားပျားသည် အဆိပ်ဆူးပြတ်ထွက်ခါ သေဆုံးကြသည်။ အစာလမ်းကြောင်းတွင် ဝတ်ရည်သယ်ယူလာနိုင်သော ဝတ်ရည်အိတ်ပါရှိသည်။ အနံ့ထုတ်ဂလင်းမှ အနံ့ဖြင့် လုပ်သားပျားအချင်းချင်း ဆက်သွယ်သည့်လုပ်ငန်းများ လုပ်ကြသည်။

ပျားထီး

ပျားဘုရင်မ

လုပ်သားပျား

ပုံမှန် အခြေအနေရှိသော ပျားအိမ်အိမ်တွင် လုပ်သားပျားများ သည် အသက်အရွယ်ကို လိုက်၍ လုပ်ငန်းတာဝန်များခွဲဝေ ထမ်းဆောင် လေ့ရှိကြသည်။ ဤသို့ထမ်းဆောင်ရာတွင် သက်တမ်း ၂၁ ရက် အတွင်းရှိ လုပ်သားပျားများသည် အိမ်တွင်းလုပ်ငန်းများ ပြုလုပ်လေ့ ရှိသဖြင့် အိမ်တွင်းပျားဟူ၍လည်းကောင်း၊ သက်တမ်း ၂၁ ရက်မှ အထက်ပျားများသည် သေဆုံးချိန်အထိ ပျားအိမ်ပြင်ပသို့ ထွက်ကာ အစာရှာဖွေ စုဆောင်းသည့် လုပ်ငန်းကို ပြုလုပ်လေ့ရှိသဖြင့် အစာရှာ ပျားများဟူ၍လည်းကောင်း ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်သည်။

(ကက) အိမ်တွင်းပျားများ၏လုပ်ငန်းတာဝန်များ

- (က) ဆဲလ်များအား သန့်ရှင်းရေးပြုလုပ်ခြင်း၊
- (ခ) သားလောင်းများကျွေးမွေးပြုစုခြင်း၊
- (ဂ) မိမိပျားအိမ်တည်နေရာကို မှတ်မိသိရှိရန် အစမ်းလေ့ ကျင့်ပုံသန်းခြင်း၊

- (ဃ) ဝတ်ရည်ကိုရင့်မှည့်သောပျားရည်အဖြစ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲ သို့လှောင်သိမ်းဆည်းခြင်း၊
- (င) ဖယောင်းထုတ်ဂလင်းများမှ ထုတ်သော ပျားဖယောင်း ချုပ်ငယ်များဖြင့် ပျားသလက်များကို ခြောက်ထောင့်ပုံ ဆဲလ်များအဖြစ် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ခြင်း၊
- (စ) ပျားအိမ်အတွင်း လေဝင်လေထွက်ကောင်းမွန်စွာ ရရှိ အောင်ပြုလုပ်ခြင်း၊
- (ဆ) ပျားအိမ်အတွက် အစောင့်တာဝန် ထမ်းဆောင်ခြင်း တို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ခခ) အစာရှာပျား၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များ

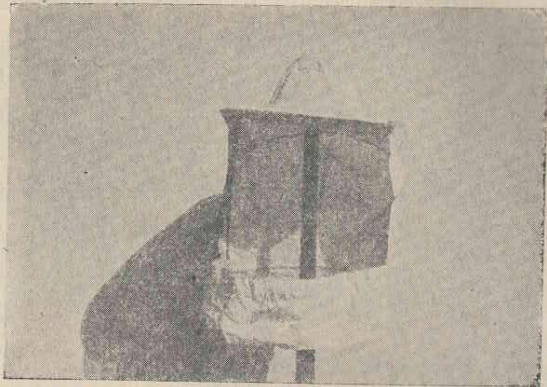
- (က) ပန်းပွင့်များမှ ဝတ်ရည်နှင့် ဝတ်မှုန်ကို ရှာဖွေစုဆောင်း၍ မိမိပျားအိမ်သို့ သယ်ယူခြင်း၊
- (ခ) မိမိပျားအိမ် လိုအပ်ချက်နှင့်အညီ ရေနှင့် ပျားကော် များကို ရှာဖွေသယ်ယူခြင်းတို့ ဖြစ်လေသည်။

ခေတ်မီ ပျားမွေးမြူရေးတွင် လိုအပ်သောပစ္စည်းများ

ခေတ်မီပျားမွေးမြူရေးနည်းအားဖြင့် ပျားအိမ်များ အိမ်တွင်းမွေးမြူ ရာ၌ လုပ်ကိုင်မှုလွယ်ကူရန်နှင့် ပျားများသေကြေပျက်စီးမှု နည်းပါးရန် အောက်ဖော်ပြပါ ပစ္စည်းများကို လိုအပ်ပေသည်။

(က) ပျားကာ မျက်နှာဖုံး

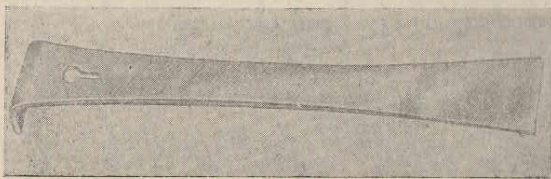
ပျားမွေးသူ၏ ဦးခေါင်းပိုင်းတစ်ခုကို ဖုံးအုပ်နိုင်ပြီး လုပ်ကိုင်ရာ တွင် မျက်နှာတစ်ခုလုံးကို ပျားတုပ်ခံရခြင်းမှ ကာကွယ်နိုင်ရန်စီစဉ်ထား ပေသည်။

ပျားကာပျက်နာဖုံး

(ခ) ပျားအိမ်ဖွင့် ကိရိယာ

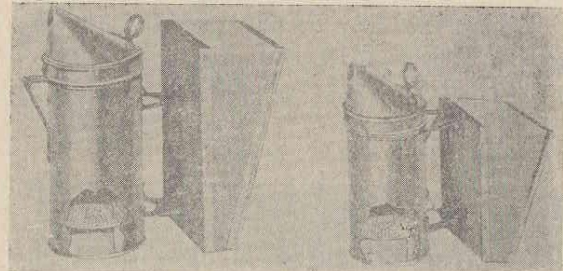
ပျားအိမ်၏ အပေါ်ဖုံး၊ အတွင်းဖုံးတို့ကိုဖွင့်ရာတွင် ပျားကော်များ နှင့်ကပ်နေထက်သဖြင့် ပျားအိမ်ဖွင့်ကိရိယာဖြင့် ဖွင့်ရန်လိုအပ်ပေသည်။ ကိရိယာမှာ ၁၀ လက်မ ခန့်ရှည်ပြီး ထိပ်ပိုင်းမှာ ပြားထားပေသည်။ အနောက်ပိုင်းတွင် အနည်းငယ်ကောက်ထားပါရှိပြီး သံနတ်ရန်အပေါက် တပေါက်ပါရှိသည်။

ပျားအိမ်ဖွင့်ကိရိယာ

(ဂ) မီးခိုးမှုတ်ကိရိယာ

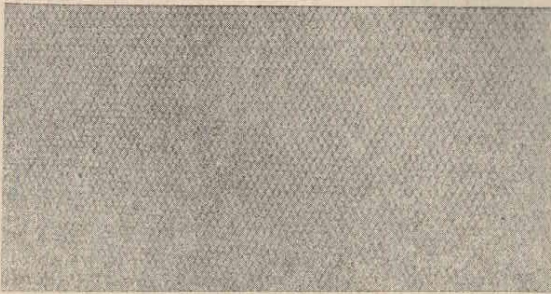
ပျားအိမ်ဖွင့်သည့်အခါတွင် ပျားများပျားအုံအတွင်း၌ ငြိမ်သက် နေစေရန်နှင့် လူကိုတုတ်ခြင်းမှ ကာကွယ်ရန် အသုံးပြုပေသည်။ ကိရိယာ အတွင်း၌ မီးလောင်လွယ်ပြီး ဆိန့်ကင်းသော ဂုန်းအိတ်စ၊ လွှစာ၊ ဂျပ် စက္ကူတို့ ထည့်သွင်းမီးရှို့ရမည်။ နှုတ်သီးဝမှ ထွက်လာသော မီးခိုးဖြင့် ပျားအုံသို့ မှုတ်ပေးရသည်။ မီးခိုးအစဉ်ထွက်နေစေရန် ရာဘာပျော့ဖြင့် ပြုလုပ်ထားသော လေသွင်းကိရိယာကို ကစားပေးရသည်။

မီးခိုးမှုတ်ကိရိယာ

(ဃ) ပျားဖယောင်းအခြေခံပြား

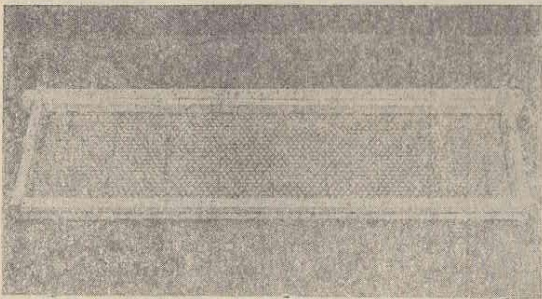
ခြောက်ထောင့်ပုံ ဆဲလ်ကွက်လေးများ ဖော်ထားသည့် ဖယောင်း ပြားချပ်ဖြစ်ပြီး သစ်သားဘောင်တွင် တပ်ဆင်အသုံးပြုရသည်။

ပျားဖယောင်းအခြေခံပြား

(င) သစ်သားဘောင်

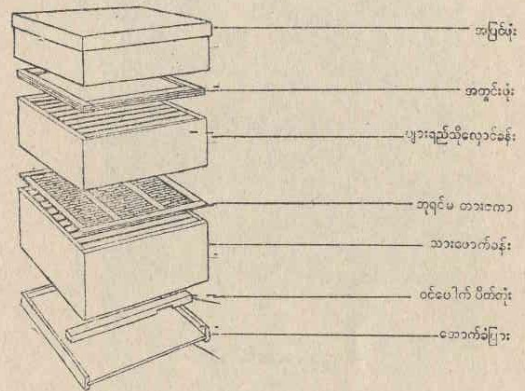
ပျားဖယောင်းအခြေခံပြားတပ်ဆင်ပြီး ပျားအိမ်အတွင်း ထည့်သွင်းလိုက်ပါက ၎င်းဖယောင်းပြားများပေါ်တွင် ပျားများက ဆဲလ်ကွက်များ ဆက်လက်တည်ဆောက်ကြသည်။ တချုပ်ချင်းထုတ်ယူ စစ်ဆေးကြည့်ရှုနိုင်သည်။ ပျားများဆဲလ်ကွက် ဆက် ဆောက် ပြီး သော အခါ ပျားသလက်အခြေခံဘောင်ဟု ခေါ်ရသည်။

ပျားသလက်အခြေခံဘောင်

(စ) ပျားအိမ်

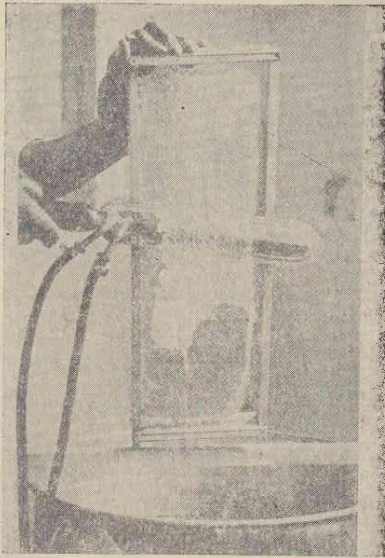
ပျားအိမ်ကို သစ်သားဖြင့် စ ထု ဂ ပုံ တည် ဆောက် ထား သည်။ ပျားသလက်အခြေခံဘောင် ၁၇ ခု ထည့်နိုင်သည်။ အောက်၌ရှိသော အခန်းကို သားဖောက်ခန်းဟု ခေါ်ပြီး အပေါ်ရှိအခန်းကို ပျားရည်စုခန်းဟု ခေါ်သည်။ ပျားအိမ်တွင် အင်အားပေါ်လိုက်၍ တဆင့် ပျားအိမ်၊ နှစ်ဆင့်ပျားအိမ်၊ သုံးဆင့်ပျားအိမ် ဟူ၍ ခွဲခြားနိုင်သည်။

ပျားအိမ်ကိုယ်ထည်အပြည့်အစုံ

(ဆ) ပျားဖယောင်းခွာစား

ပျားရည်ထုတ်ရာတွင် ပျားသလက်၌ ဖုံးအုပ်လျက်ရှိသော ဖယောင်းပျားခွာရာ၌ အသုံးပြုသည်။

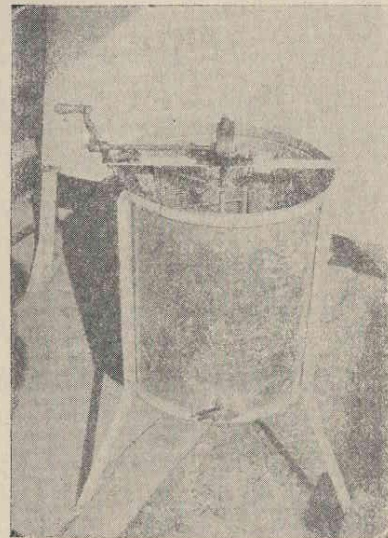

ပျားဖယောင်းခွာစား

(င) ပျားရည်ထုတ်စက်

ပျားရည်ထုတ်ရာတွင် ပျားသလက်များ ပျက်စီးမှုမရှိပဲ ပျားအံ့အတွင်း၌ ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်ရန် ဤစက်ကိုအသုံးပြုရသည်။ ပျားသလက်ဘောင်အပေါ်ဖယောင်းလွှာများကို အပူပေးထားသောဖယောင်းလွှာစားဖြင့်လှီး၍ခွာပြီး ဒေါင်လိုက်ထည့်သွင်းကာ စက်ကိုလှည့်ပေးရမည်။ ဗဟိုခွာအားကြောင့် ပျားရည်များလွှင့်စဉ်ပြီး အောက်သို့စီးဆင်းသွားကြ

သည်။ပျားသလက်ဘောင် ၂ ခုနှင့် ၄ ခု ထည့်သွင်းထုတ်နိုင်သောပျားရည်ထုတ်စက်ကဲ့သို့သော အသေးစားစက်များအပြင် ပျားသလက်ဘောင် ၁၂၀ ထိ ထည့်နိုင်သောစက်များလည်း ရှိသည်။

ပျားရည်ထုတ်စက်

ပျားစခန်းနေရာ ရွေးချယ်ခြင်း

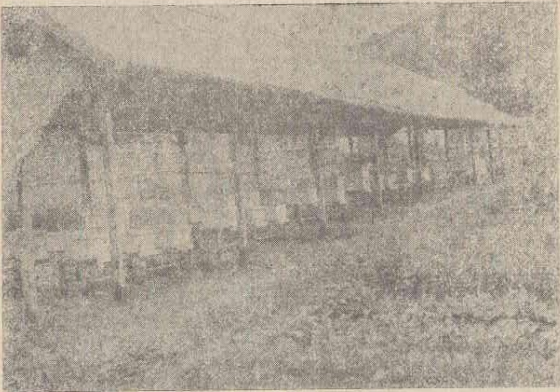
ပျားစခန်းတခုတွင် ပျားအံ့ ၃ ဒဏ်မှ ၅၀ ဒဏ်ထိ စုစည်းမွေးမြူနိုင်သည်။ ပျားစခန်းတခုအဖြစ် ရွေးချယ်ထားသော နေရာသည် လူနေ

အိမ်ခြေနှင့် အနည်းငယ် ကွာလှမ်းပြီး နေဖက်၊ မိုးဒဏ် ခံနိုင်ရန် အမိုး မိုးပေးထားရမည်။ ပျားစခန်းနေရာ ရွေးချယ်ရာတွင် အောက်ဖော် ပြပါ အချက်များနှင့် ကိုက်ညီရန် လိုအပ်ပေသည်။

- (က) ပျားများအတွက် အစာလုံလောက်စွာ ရရှိနိုင်သော နေရာဖြစ်ရမည်။
- (ခ) လေကို အကာအကွယ် ပေးနိုင်ရမည်။
- (ဂ) လူနေအိမ်ခြေများ၊ လူသွားလမ်းများနှင့် အလှမ်းကွာ ဝေးရမည်။
- (ဃ) ရေရရှိနိုင်သော နေရာဖြစ်ရမည်။ ရေမရနိုင်က သီးသန့် စီစဉ်ပေးရမည်။
- (င) ပျား များ လွတ် လပ် စွာ ဝင် ထွက် ပျံ သန်း နိုင်စေရန် ပျားစခန်း ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ချွန်နွယ်ပင်များ ရှင်းလင်း ထားသော နေရာဖြစ်ရမည်။
- (စ) နေရောင်ခြည် လုံလောက်စွာ ရနိုင်သော နေရာမျိုး ဖြစ်ရမည်။
- (ဆ) ခြံ၊ ပုရွက် ဆိတ် နှင့် အခြား အဖျက်ကောင်များ၏ အန္တရာယ်မှ ကာကွယ်ထားနိုင်ရမည်။
- (ဇ) ပျားစခန်းတခုနှင့် တခု အနည်းဆုံး ၃ မိုင်အကွာတွင် ရှိရမည်။

ပျားမွေးမြူနည်းများ

ပျားများကို မွေးမြူရာတွင် ပျားစာပင် ပေါများစွာရှိပြီး ပျားအုံ များ အင်အားတောင့်တင်းမှုသာ ပျားရည်ထုတ်ခြင်း၊ ဝတ်မှုန်ကူးခြင်း တို့ကို လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် မိမိပျားအုံ များ၏ အခြေအနေနှင့် ပျားစာပင်ပေါ် မူတည်၍ မွေးမြူနည်း ၂ မျိုး ဖြင့် မွေးမြူနိုင်ပေသည်။

အခြေစိုက် ပျားစခန်းတခု

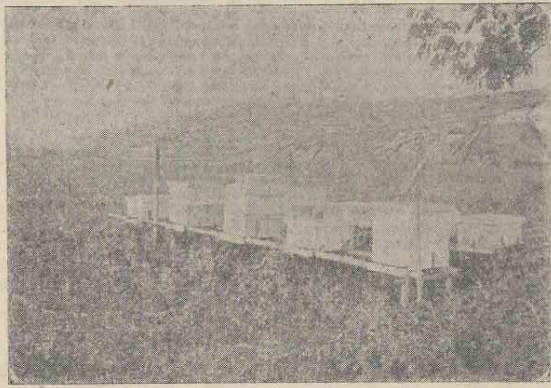
(က) အခြေစိုက်ပျားမွေးမြူနည်း

ပျားအုံများကို တနေရာတည်းတွင် ထားပြီး မွေးမြူနည်းဖြစ်သည်။ ပျားအုံများကို မြေပြင်မှအမြင့် ၁ ပေ တိုင်ရှိသော ပျားအိမ် တင် စင်ပေါ်တွင်တင်၍ မွေးမြူရသည်။ ပျားစာပင်များကို ပျားစခန်း ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ရာသီအလိုက် စိုက်ပျိုးမွေးနိုင်သည်။ ပျားများသည် ၎င်းစိုက်ပျိုးထားသော အပင်များအပြင် ပတ်ဝန်းကျင် ၂ မိုင် ပတ်လည် အတွင်းရှိ အခြားသော အပင်များမှ အစာကိုလည်း ရှာဖွေစုဆောင်း ကြသည်။ ပျားစာ ရှားပါးသည့် မိုးရာသီ ကဲ့သို့ အခါမျိုးတွင် လိုအပ် ပါက သကြားဖျော်ရည်ကို အစားထိုး ကျွေးပေးရသည်။

(ခ) ရွှေ့ပြောင်း ပျားမွေးမြူနည်း

စိုက်ပျိုးသီးနှံပင်များ သီးနှံအထွက်တိုးရန်အတွက် ဝတ်မှုန်ကူးရန် လိုအပ်သည့်အခါနှင့် ပျားစာ ရာသီမပြတ် ရရှိလိုသည့်အခါ ဤနည်းကို

အသုံးပြုသည်။ ပျားစာပင်ပေါ် မှတည်၍ ရွှေပြောင်းခြင်းကြောင့် ယာယီပျားစခန်းသစ် တည်ဆောက်ရပါသည်။ ပျားအုံများကို မြေပေါ်တွင်ချမှတ်သုံး အောက်ခံတန်းပေါ်တွင် တင်ထားရမည်။ ပျားအုံများ ရွှေပြောင်းသည့်အခါတွင် ဝင် ပေါက်၊ ထွက် ပေါက် ကို ပိတ် ဆို့ ထားရမည်။ အစာရရှိလိုသော အပင်များအနီးတွင် ပျားအုံများချထားရမည်။ အရိပ်ရနိုင်သော နေရာဖြစ်ရမည်။ သဘာဝရေမရရှိပါက ခွက် (သို့မဟုတ်) အင်တိုဖြင့် ရေထည့်ထားနိုင်ပေသည်။

၁၅. ပြောင်း ပျားစခန်းတစ်ခု

ပျား စတင်မွေးမြူခြင်း

ပျားစခန်း ရွေးချယ်ပြီးနောက် ပျားစတင် မွေးမြူရန် မျိုးပျားအုံဖြင့် အစပြုရပါမည်။ မျိုးပျားအုံတွင် ပျားသလက်ဘောင် ၃ ဘောင်မှ ၅ ဘောင်အထိ ပါရှိပြီး ပျားဘုရင်မတစ်ကောင်နှင့် လုပ်သားပျားအလိုအလောက် ပါဝင်ပေသည်။ ပျား သ လက် ဘောင် တ ခု လျှင်

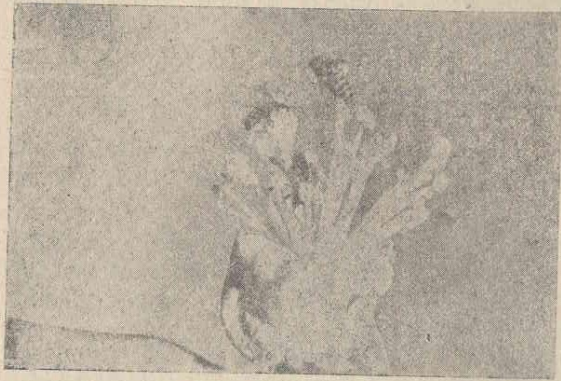
လုပ်သားပျား ၂၀၀၀ နှုန်း ပါဝင်ရန် လိုအပ်သည်။ လုပ်သားပျားအများစုမှာ အသက်ငယ်သော ပျားများဖြစ်ရမည်။ မျိုးပျားအုံတစ်ခုတွင် အနည်းဆုံး သားလောင်းဘောင် ၂ ဘောင်နှင့် ပျားရည်ဘောင် ၁ ဘောင် ပါဝင်ရမည်။ သီးခြားလှောင်အိမ်ငယ် ဖြင့် ထည့် ထား သော ပျားဘုရင်မသည် သားလောင်းဘောင်တွင် ကပ်လျက်ရှိသည်။

မျိုးပျားအုံမှပျားသလက်ဘောင်နှင့် ပျားများကို ပျားအိမ်သေတ္တာငယ်အတွင်းမှ မီးခိုးမှတ်ကိရိယာကို အသုံးပြုပြီး ထုတ်ယူရမည်။ ၎င်းတို့ကို အသင့်ပြုလုပ်ထားသော ပျားအိမ်ထဲသို့ ပြောင်းရွှေ့ထည့်ရမည်။ ထို့နောက် ပျားသလက်ဘောင် အလွတ်တဘောင်ကို ထည့်သွင်းပေးပြီး ပျားများပြင်ပသို့ ပျံသန်းခြင်းမပြုနိုင်ရန် ပျားအုံ၏ ဝင်ပေါက်ထွက်ပေါက်ကို တည်မျှပိတ်ထားရမည်။ ပျားအုံ၏ နေရာကို မလိုအပ်ပဲ မကြာခဏ ရွှေပြောင်းခြင်းမပြုလုပ်ရပါ။

အထက်ပါကဲ့သို့ မျိုးပျားအုံများကို ပျားအုံအတွင်း အုံသွင်းပြီး နောက်တနေ့တွင် ပိတ်ထားသော အပေါက်ကို ဖွင့်လိုက်ပါက ပျားများ အပြင်သို့ ထွက်လာပြီး အစာရှာဖွေခြင်းလုပ်ငန်းကို စတင်ပြုလုပ်ကြသည်။

ပျားများ အစာရှာဖွေခြင်း

လုပ်သားပျားများသည် အစာရှာဖွေရာတွင် ပန်းပွင့်မှ ဝတ်ရည်နှင့် ဝတ်မှုန်များကို ရှာဖွေစုဆောင်းကြသည်။ ဝတ်ရည်ကို ဝမ်းဗိုက်အတွင်းရှိ ဝတ်ရည်သယ်အိတ်ဖြင့် ထည့်သွင်းစုဆောင်း၍ အုံသို့သယ်ယူကြသည်။ ဝတ်မှုန်ကို နောက်ခြေထောက်တစ်ခုတွင်ရှိ ဝတ်မှုန်သယ်အိတ်တွင် ထည့်သွင်းစုဆောင်းသယ်ဆောင်ကြသည်။ ပန်းပွင့်တွင်ရှိ ဝတ်ရည်သည် သကြားပါဝင်မှု ရာခိုင်နှုန်းများပြီး ဝတ်ရည်စုပ်ရန် လွယ်ကူသော ပုံသဏ္ဍာန်ရှိ ပန်းပွင့်များကို ပျားများဝတ်ရည်စုဆောင်းကြသည်။ ဝတ်ရည်မှ ပျားများအတွက် အာဟာရဖြစ်စေရန် ကာဗိုဟိုက်ဒရိတ်ဓာတ်ရရှိပြီး ဝတ်မှုန်မှ သားလောင်းများ ကြီးထွားစေရန် ပရိုတိန်းဓာတ်ရရှိသည်။

ပျားပျား အစာစုဆောင်းနေစဉ်

ပျားစာပင်များ

ပျားစာပင်များကို ၃ မျိုးခွဲခြားနိုင်သည်။

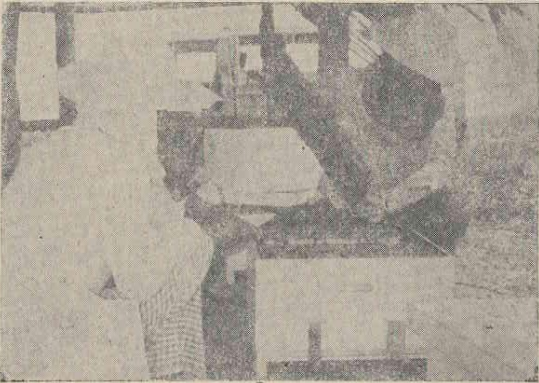
- (က) စိုက်ပျိုးသီးနှံ ပန်းမာန်ပင်များ။ ။ နေကြော၊ ပန်းနှမ်း၊ နှမ်း၊ ဂေါ်ရခါး၊ သခွား၊ ကျောက်ခရံ၊ မုန်ညင်းဖြူ၊ ပဲအမျိုးမျိုး၊ ထောပတ်၊ သစ်တော့၊ ဆီး၊ အုန်း၊ မက်မန်း၊ လိုင်ချီး၊ ပန်းသီး၊ ရှောက်၊ သံပရာ၊ လိမ္မော်၊ ဒူးရင်း၊ ဒေါင်းဖန်ဝါ၊ ဒေလီယာ၊ စိန်ဖြယ်၊ ရွှေဒင်္ဂါး၊ မော်လမြိုင် ပန်း၊ ပန်းချဉ်ပေါင် စသည်တို့ ဖြစ်သည်။
- (ခ) သဘာဝပေါက်ပင်များ။ ။ ချယ်ချီ၊ အင်ကြင်း၊ လဲပို့၊ ပိတောက်၊ ဘောစကိုင်း စသည်တို့ဖြစ်သည်။
- (ဂ) အလေ့ကျပေါင်းပင်များ။ ။ ထိုကရုန်း၊ ဘီးစပ်၊ ပင်စိမ်း၊ ပင့်ကူထိပ်ပိတ်၊ ဆူးလေ စသည်တို့ဖြစ်သည်။

ပျားအုံထိန်းသိမ်းခြင်း

ပျားအုံများသည် တသမတ်တည်း တည်ရှိနေခြင်းမရှိပဲ ပျားဘုရင်မ၏ ဥနှုန်း၊ ပျားစာရရှိမှုနှင့် ရာသီဥတု အခြေအနေထို့ပေါ်တွင် မူတည်၍ ပြောင်းလဲမှုရှိပေသည်။ ထို့ကြောင့် ပျားအုံများအား ပြင်ပစစ်ဆေးခြင်း၊ အုံဖွင့်စစ်ဆေးခြင်းဟူ၍ ၂ မျိုးပြုလုပ်ရသည်။

ပြင်ပစစ်ဆေးခြင်းကို နေ့စဉ်ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်သည်။ ပျားပျားအစာရှာထွက်ခြင်း၊ အုံရွေ့တွင် ပျားသေများတွေ့ရှိခြင်း၊ ပတု၊ ပိတုန်း၊ ပုရွက်သိတ်၊ ဖား၊ ပျားစားငှက်များ နှောင့်ယှက်ခြင်း၊ ပိုးသတ်ဆေးအန္တရာယ်ကြောင့် ပျားသေများတွေ့ရှိခြင်းတို့ကို ပြင်ပစစ်ဆေးခြင်းဖြင့် စစ်ဆေးနိုင်သည်။

အုံဖွင့်စစ်ဆေးခြင်းကိုမူ ၂ ပတ်လျှင် တကြိမ်ခန့်သာ ပြုလုပ်သင့်သည်။ မကြာခဏ အုံဖွင့်စစ်ဆေးခြင်းသည် ပျားအုံအားထိခိုက်စေသည်။ အုံဖွင့်စစ်ဆေးလျှင် ပျားဘုရင်မ ရှိ မရှိ၊ ဘုရင်မဥ ဥနှုန်း၊ ကောင်းမကောင်း၊ ပျားရည်ထိုလှောင်ထားမှု၊ သားလောင်းများ ပေါက်ပွားမှုနှင့် ရောဂါကျရောက်မှုတို့ကို စစ်ဆေးနိုင်သည်။ နောက်ထပ် ပျားသလက်ဘောင်များ လို မလိုစစ်ဆေး၍ လိုအပ်ပါက ပျားသလက်ဘောင်များ ထပ်မံထည့်ပေးရမည်။ အုံဖွင့်စစ်ဆေးရာတွင် သားလောင်းဘောင်များကို အပြင်သို့ မယူကြည့်ရမည်။ ယင်းသို့ကြည့်ရှုရာ၌ ညင်သာစွာလှည့်၍ နှစ်ဘက်စလုံးကို ကြည့်ရှုရမည်။ ပျားသလက်ဘောင်နှင့် သားလောင်းဘောင်များသည် ထောင်လျက် အနေအထားဖြင့်သာ အမြဲရှိရမည်။ အပြားလိုက် ချလျက်မရှိစေရ။ ပျားဘုရင်မနှင့် ပျားပျားအောက်သို့ ပြုတ်ကြပြီး ထိခိုက်ဒဏ်ရာ ရရှိနိုင်သည်။ မိမိ စစ် ဆေး တွေ့ ရှိ ချက်အား တအံ့ချင်း မှတ်တမ်းတင်၍ ယခင်တွေ့ရှိချက်များနှင့် တိုက်ဆိုင်ကြည့်ရမည်။ ပျားရည်ပေါများစွာရရှိသော ရာသီမျိုးတွင် ပျားအုံများအား မကြာခဏ စစ်ဆေး၍ နှစ်ဘက်ပြည့်လျက်ရှိသော ပျားသလက်ဘောင်များမှ ပျားရည်ထုတ်ယူခြင်းနှင့် အုအုတိုင်း ဘောင်အလွတ်များ ထပ်ထည့်ခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်ပေးရမည်။

ပျားအုံတအုံအား အတွင်းပွင့်စစ်ဆေးစဉ်

ပျားရည် ထုတ်ယူခြင်း

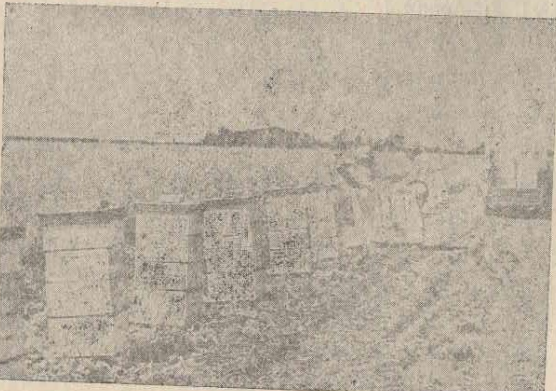
ပန်းပေါများစွာ ပွင့်သော ရာသီများတွင် ပျားရည်ထုတ်ယူနိုင်သည်။ ပျားအင်အားတောင့်တင်းသော ပျားအုံမှ တနှစ်လျှင် ၅၀ ပေါင်မှ ၁၀၀ ပေါင်ထိ ထုတ်ယူရရှိနိုင်ပြီး သာမန် အင်အားရှိသော ပျားအုံတွင်မူ ပေါင် ၂၀ မှ ၃၀ ထိ ထုတ်ယူ ရရှိနိုင်ပေသည်။ ပျားရည်ထုတ်ယူရာတွင် အပူပေးထားသော ဖယောင်းလွှာခွေးဖြင့် ပျားရည်ခဘောင်အပေါ်ယံ ဖယောင်းလွှာများအားလှီးချပြီး ပျားရည်ထုတ်စက်အတွင်းသို့ ဧရိတ်လိုက် ထည့်သွင်းလျက် ၎င်းအား လည်ပတ်စေခြင်းဖြင့် ပျားရည်များ အပြင်သို့ စဉ်ထွက်ပြီး ပျားရည်ထုတ်စက်၏ နံရံမှ လျောကျ၍ အောက်ခြေသို့ ကျလာသော ပျားရည်အား သန့်စင်ရန် စစ်ပြီး အသုံးပြုနိုင်သည်။

ပျားထွက် ပစ္စည်းများ

ပျားအုံများမှ အောက်ပါ ပျားထွက်ပစ္စည်းများရရှိပြီး လူတို့အတွက် အသုံးဝင်သော စားသုံးကုန်ပစ္စည်းများ၊ ဆေးပစ္စည်းများ ဖော်စပ်ရာတွင် အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

- (က) **ပျားရည်**
ဆေးဝါး၊ စားသုံးကုန်၊ လူသုံးကုန်အဖြစ် ဖော်စပ်သုံးစွဲနိုင်သည်။
 - (ခ) **ပျားဖယောင်း**
ဖယောင်းတိုင်၊ အလှကုန်ပစ္စည်းများ၊ ကြမ်းတိုက်ဆေး စသည်တို့ ပြုလုပ်နိုင်သည်။
 - (ဂ) **ပျားကော်**
သစ်ပင်များ၏ အခေါက်များမှရရှိသည့် ပစ္စည်း ဖြစ်ပါသည်။ လည်ချောင်းရောဂါကုဆေး ဖော်စပ်ရာတွင်လည်း အသုံးပြုသည်။
 - (ဃ) **ရွှံ့ရင်ရယ်ဂျယ်လီ**
လုပ်သား ပျားများ၏ ဦးခေါင်းအတွင်းမှ စစ်ထုတ်ရည်ဖြစ်သည်။ အားဆေးဖော်စပ်ရာတွင် အသုံးပြုသည်။
 - (င) **ပျားဆိပ်**
လုပ်သားပျား၏အဆိပ်ဂလင်းမှရရှိသည်။ အကြောအဆစ်ဆောင်ရမ်းကိုကိုင်ခဲသောရောဂါနှင့် ပျားဆိပ်ဒဏ်ခံနိုင်ရန် ကုသရာ၌ အသုံးပြုသည်။
 - (စ) **ဝတ်မှုန်**
ပန်းပင်များမှလုပ်သားပျားများသယ်ဆောင်လာသောဝတ်မှုန်ကို ပျားအုံများမှ စုဆောင်း၍ ရရှိခြင်းဖြစ်သည်။ ပရိုတိန်းဓာတ်နှင့်သက်ဆိုင်သော အားဆေးအဖြစ်လည်းကောင်း၊ အစာဌာပေးချိန်တွင် ပျားအုံများအားကျွေးရာတွင်လည်းကောင်း အသုံးပြုသည်။
- ပျားဖြင့် ဝတ်မှုန်ကူးခြင်း**
စိုက်ပျိုးသီးနှံများနှင့် သဘာဝပေါက်ပင်များရှိ ပန်းများသည် ဝတ်မှုန်ကူးရာ၌အင်းဆက်ပိုးမွှားများနှင့် ငှက်များ၏အကူအညီကို ရယူရန်

လိုအပ်ပေသည်။ ပျားများသည် အခြား အင်းဆက်ကောင်များထက် ဝတ်မှုန်ကူးခြင်းကို ပိုမိုဖြစ်ထွန်းစေပေသည်။ ဝတ်မှုန်ကူးရန် လိုအပ်သော အပင်များအနီးတွင် ပျားများကို ချထားပေးခြင်းဖြင့် ပျားများသည် ဝတ်ရည်စုဆောင်းစဉ် ဝတ်မှုန်များကိုယ်ပေါ်တွင် ကပ်ငြိလာပြီး အခြား ပန်းပွင့်သို့ ရောက်သောအခါ ဝတ်ဆံပေါ်သို့ ကျရောက်စေခြင်းဖြင့် ဝတ်မှုန်ကူးခြင်းကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ဝတ်မှုန်ကူးခြင်းအောင်မြင်မှု သန္ဓေ အောင်မြင်ခြင်းကိုဖြစ်ပေါ်စေသည်။ အပင်များတွင် သန္ဓေအောင်မြင် ပြီးနောက် အသီးအဖြစ်ကူးပြောင်းသွားကြခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဝတ်မှုန်ကူးခြင်းအောင်မြင်မှု ရှိလေလေ၊ သိန်းထွက်နှုန်း ပိုမိုကောင်းမွန် လေလေပင်ဖြစ်သည်။

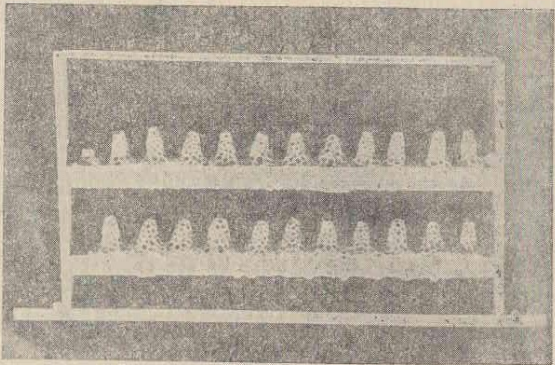
သိန်းအထွက်တိုးရန်အတွက် ဝတ်မှုန်ကူးရန် ပျားအိုပျားရွှေ့ပြောင်းချထားနေစဉ်

ပျားဘုရင်မ မွေးမြူခြင်း

ပျားဘုရင်မများကိုမွေးမြူ၍ရရှိနိုင်ပေသည်။ ပျားအိုတအို၏ဖွံ့ဖြိုးမှု နှင့် ပျားရည် ထုတ်လုပ်မှု ကောင်းမွန်စေရန်အတွက် မျိုးရိုးဗီဇကောင်း သော ပျားဘုရင်မပေါ်တွင် မှုတည်သည်။ ထို့ကြောင့် မျိုးကောင်း သောပျားဘုရင်မ ရရှိရန်အရေးကြီးပေသည်။ ထို့ပြင် အကြောင်း အမျိုးမျိုးကြောင့် ဘုရင်မပျက်စီး၍အစားထိုးရန်နှင့် ပျားအိုတိုးပွားရန် လိုအပ်သည့်အခါတွင် မွေးမြူကြပေသည်။

မွေးမြူနည်း

မျိုးကောင်းသော ပျားဘုရင်မအိုမှ တရက်သား သားလောင်း များပါသော သားလောင်းဘောင်ကို အသုံးပြုရသည်။ သားလောင်း ငယ်ကို ကော်ယူပြီး အဆင့်ပြုလုပ်ထားသော ဖယောင်းခွက်ငယ်ထဲသို့ ပြောင်းထည့်ရမည်။ ဖယောင်းခွက်ငယ်ကလေးများ ကပ်ထားသည့် သစ်သား တန်းငယ်ကို သစ်သား ဘောင် အလွတ် တွင် တပ်ဆင်ပြီး ပျားဘုရင်မဆဲလ် တည်ဆောက်မည့် ပျားအိုအတွင်းသို့ ထည့်ပေးရသည်။ ပျားအိုအတွင်း၌ရှိသော သားထိန်း ပျားငယ်ကလေးများက ၎င်းတို့ဝမ်း ဗိုက်ပိုင်းမှ ဖယောင်း ပြား ငယ်များ စစ်ထုတ်ပြီး သား လောင်း ပါ ဖယောင်းခွက်ကလေးများကို ပျားဘုရင်မ ဆဲလ်အဖြစ် တည်ဆောက် လေသည်။ ပျားဘုရင်မ ဆဲလ်များကို ၁၁ ရက်ခန့်အကြာတွင် ထုတ်ယူပြီး ပျားဘုရင်မမွေးမြူရာတွင် သီးသန့်အသုံးပြုသည့် ပျားအိုငယ်အတွင်းသို့ တအိုလျှင် ဆဲလ်တခုစီ ထည့်သွင်းပေးရသည်။ ၎င်းဆဲလ်မှ ၂ ရက်အကြာ တွင် ပျားဘုရင်မပျို ပေါက်ပြီး ၆ ခန့်ရက်အကြာတွင် အိုအတွင်းမှ ထွက်၍ပျံသန်းကာ မိတ် စတင်လိုက်သည်။ မိတ်လိုက်ခြင်း ပြီးဆုံးပြီးနောက် အိုအတွင်း ပြန်ဝင်လာသည်။ ပျားအိုအတွင်း၌ နေပြီးနောက် ၄ ရက်ခန့် အကြာတွင် ဥများကို ဥချသည်။ မိတ်အောင်ပြီး ပျားဘုရင်မကို ၎င်းအိုငယ်မှထုတ်ယူပြီး ပျားအိုသစ်များတွင် ထည့်သွင်းမွေးမြူနိုင်ပေ သည်။

မွေးမြူထားသော ပျားဘုရင်မဆဲလ်များ

ပျား ရောဂါများ

ပျားများတွင်လည်း အခြားသတ္တဝါများနည်းတူ ရောဂါဖြစ်ပွားတတ်ကြသည်။ ရာသီဥတုအခြေအနေကြောင့် ဖြစ်ပွားတတ်သောရောဂါနှင့် ကူးစက်တတ်သောရောဂါဟူ၍ ယေဘုယျအားဖြင့် ဧည့်ရတတ်ပါသည်။ ရောဂါဖြစ်ပွားကြောင်းသိရှိလျှင် ကုသမှုနှင့် ကာကွယ်မှုကို လုပ်ကိုင်ရပါမည်။

(က) အပေရိကန်သားလောင်းပုပ်ရောဂါ

သားလောင်းပုပ်ရောဂါ ဖြစ်ရသည့်အကြောင်းရင်းမှာ ဘက်တီးရီးယားပိုးတမျိုးကြောင့်ဖြစ်ပေသည်။ ရောဂါကျရောက်သည့် ပျားသားလောင်းသည် သေဆုံးသွားရပြီး မူလ ပုလဲဖြူရောင်မှ အညိုရောင်သို့ ပြောင်းသွားတတ်သည်။ ပျားအုံမှာလည်း ကော်ပုပ်နံ့ ထွက်လာပေသည်။ ကူးစက်ပြန့်ပွားနှုန်းမြန်သဖြင့် ရောဂါဖြစ်ပွားနေသော ပျား

သလက်ဘောင်ကို မီးရှို့ဖျက်ဆီး ပစ်ရပါသည်။ ကိုင်တွယ်ဆည်းပူးသော ပစ္စည်းများကိုလည်း ပိုးသန့်စင်စေခြင်း ပြုလုပ်ပေးရပါသည်။

ရောဂါမဖြစ်ပွားရအောင် ကြိုတင်ကာကွယ်သည့်အနေဖြင့် ဆလ်ဖာသိုင်ဆိုဇောကို အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ သကြားမှုန့်နှင့်ရောပြီး ပျားသလက်ဘောင်ပေါ်တွင် ပြူးပေးရပါသည်။ တာရာမိုင်ဇင်း ဆေးကိုလည်း သုံးနိုင်ပါသည်။

(ခ) ဥရောပ သားလောင်းပုပ်ရောဂါ

ရောဂါဖြစ်ပွားရသည့် အကြောင်းရင်းမှာ ဘက်တီးရီးယားတမျိုးဖြစ်သော စထရက်တိုကော့ကပ်စ်ပလူတန်ကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ ပျားသားလောင်း ၆ ရက်သားတွင် ရောဂါစဖြစ်တတ်သည်။ ရောဂါဖြစ်ပြီး သားလောင်းမှာ သေဆုံးသွားပါသည်။ သားလောင်းသေမှာ အဝါရောင်ဖြစ်ပြီး ချဉ်နွံရလေသည်။ ရာသီဥတုပူလွန်းချိန်တွင် ဖြစ်လေ့ရှိပြီး ကူးစက်ပြန့်ပွားနိုင်ပါသည်။

တာရာမိုင်ဇင်းကို သကြားမှုန့်နှင့်ရောစပ်ပြီး အမှုန့်ပြူးပေးခြင်းဖြင့် ကာကွယ်နိုင်သည်။ ရောဂါဖြစ်နေသော သားလောင်းဘောင်များကိုမူ မီးရှို့ဖျက်ဆီးပစ်ရသည်။

(ဂ) ကပ်ပါးပွားရောဂါ

ပြင်ပကပ်ပါးကောင်ဖြစ်သည့် ဗာရိုဂါဂျက်ကော့ဗ် ဆို နီ ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ကပ်ပါးကောင်သည် သားလောင်းကိုလည်း ကောင်း၊ သက်ကြီးကောင်ကိုလည်းကောင်း တွယ်ကပ်ကာ သွေးစုပ်ခြင်းဖြင့် ပျားများနှင့် သားလောင်းများကို သက်တမ်းတိုပြီး သေစေသည်။ ရောဂါဖြစ်ပွားသည့် လက္ခဏာကို သားလောင်းဘောင်တွင် စစ်ဆေးကြည့်လျှင် ပေါက်ပြဲနေသော ဆဲလ်အဖုံးများနှင့် ကပ်ပါးကောင်အချို့ကို ဧည့်ရပါသည်။ ကပ်ပါးကောင်၏ ဥများမှာ သားလောင်းဆဲလ်များ အတွင်း၌ ပေါက်လေ့ရှိကြပြီး သားလောင်းများ၏ သွေးကို စုပ်ယူကြသည်။ အသက်မသေပဲ ထွက်လာသော ပျားများမှာလည်း သေးငယ်ကြုံလှပြီး

အတောင်ပံစုတ်ပြုနေခြင်း၊ ခြေထောက်မသန်ခြင်းတို့ ဖြစ်သည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

(ဃ) ဖယောင်းစားဖလံ

၎င်းသည် ပျားအုံအတွင်းရှိ ပျားဖယောင်းအတွင်းတွင် ဝင်ရောက်ပေါက်ဖွားလေ့ရှိပြီး ဖယောင်းများကို စားသောက် ဖျက်ဆီးကြသဖြင့် ပျားအုံများ ပျက်စီးနိုင်၍ သတ်ပြုသင့်ပေသည်။ အထူးသဖြင့် အပူပိုင်းဒေသများ၌ ပေါက်ဖွားမှုလျင်မြန်၍ ပိုမိုအန္တရာယ် ကြီးပေသည်။ ဖယောင်းစားဖလံ၏ အန္တရာယ်ကို နှစ်စဉ်ကြိုတင်ကာကွယ်မှု ပြုလုပ်ထားရန်လိုအပ်သည်။ အများအားဖြင့် ကာကွယ်နည်း ၃ မျိုးကို အသုံးပြုနိုင်သည်။—

(ကက) ပီဒီဘီ* ဆေးအမှုန်သုံးစွဲခြင်း။ ။ပျားရည်ထုတ်ရာသီပြီး၍ သိုလှောင်ခန်းတွင်း ထည့်သွင်းသိမ်းဆည်း ထားသော ပျားအိမ်နှင့် ပျားသလက်ဘောင် အလွတ်များပေါ်သို့ ပီဒီဘီ ဆေးအမှုန်အား စုပုံတင်ထားခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊

(ခခ) ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ် ဓာတ်ငွေ့ သုံးစွဲခြင်း။ ။ပျားအိမ်/ပျားသလက်အလွတ်များ သိမ်းဆည်းထားသော သိုလှောင်ခန်းအတွင်းသို့ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ် ဓာတ်ငွေ့များ လွှတ်ပေးခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊

(ဂဂ) အပူပေးခြင်း။ ။၎င်းသိမ်းဆည်းရာခန်းအား အပူချိန် ၁၁၅ ဒီဂရီဖာရင်ဟိုက်ဖြင့် မိနစ် ၈၀ အကြာအပူပေးခြင်း၊ (သို့မဟုတ်) အပူချိန် ၁၂၀ ဒီဂရီဖာရင်ဟိုက်ဖြင့် မိနစ် ၄၀ အကြာ အပူပေးခြင်းဖြင့် ဖယောင်းစား ဖလံ၏ အန္တရာယ်ကို ကြိုတင်ကာကွယ်နိုင်ပါသည်။

(င) ပျားများအတွက် အခြားအန္တရာယ်များ

(ကက) ပျားစားငှက်။ ။၎င်းတို့သည် ပျားများအား ဖမ်းယူစားသောက်ခြင်းဖြင့် ပျားအုံများအား ဖျက်ဆီးလေ့ရှိ

* ပါရာဇိုင်းကလိုရိုက်အိုင်ဒရီး

သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် တွေ့ရှိရသည့် ပျားစားငှက်မှာ အများအားဖြင့် ပုစဉ်းထိုးငှက် ဖြစ်လေသည်။ ၎င်းငှက်များအား ဆောင်းရာသီတွင် စတင်တွေ့ရှိရပြီး မိုးရာသီ၌ တွေ့မြင်ရခြင်းမရှိပေ။

(ခခ) ပုရွက်ဆိတ်နှင့် ခြံ။ ။ပျားရည်/ပျားသားလောင်း/ပျားသလက်များကို ပုရွက်ဆိတ်များက ဖျက်ဆီးတတ်ပြီး၊ ပျားအိမ်များကို ခြံများကဖျက်ဆီးတတ်သည်။

(ဂဂ) ပတူကောင်များ။ ။ပျား ကောင် များ ကို ဖမ်း ယူစားသောက်လေ့ရှိ၍ သတ်ပြုသင့်ပေသည်။

(ဆဆ) ပုတ်သင်ညှို့နှင့် ဖားများ။ ။ပျား ကောင် များ ကို ဖမ်းယူစားသောက်လေ့ရှိပြီး မြန်မာနိုင်ငံတွင် နေရာအနှံ့အပြား တွေ့ရှိနိုင်သဖြင့် ပျားအုံများအား ၎င်းတို့အန္တရာယ်မှ ကြိုတင်ကာကွယ်ထားသင့်ပေသည်။

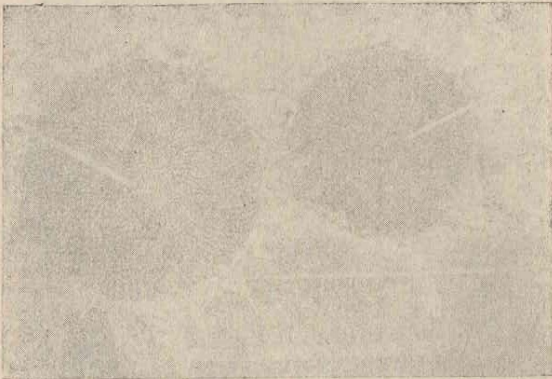
(ငင) အဆိပ်သင့်ခြင်း။ ။ပိုး သတ် ဆေး ဖျန်း ထား သော စိုက်ခင်းများသို့ ပျားများသွားခြင်းဖြင့် အဆိပ်သင့်သေကြေဆိုးရှုံးနိုင်သဖြင့် ကြိုတင်ကာကွယ် သတ်ပြုသင့်သည်။

နိဂုံး

ခေတ်မီပျားမွေးမြူခြင်းကို အခြေခံပညာ အသင့်အတင့်ရှိ၍ စိတ်ပါဝင်စားသူတိုင်း လုပ်ကိုင်နိုင်သည်။ ခေတ်မီပျားမွေးမြူရေးကို မိသားစုအပိုဝင်ငွေ ရရှိစေသည့် လုပ်ငန်းတရပ်အဖြစ်လည်း လုပ်ဆောင်နိုင်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ပျားမွေးမြူရေးသည် စိုက်ပျိုးရေးကို အကျိုးပြုသဖြင့် တောင်သူကြီးများအနေဖြင့် အကျိုးရှိစွာ လုပ်ဆောင်နိုင်ပြီး ပျားများကြောင့် စိုက်ပျိုးသီးနှံပင်များ အောင်မြင်စွာ ဝတ်မှုန်ကူးခြင်းဖြင့် သီးနှံများ ကြီးထွားအောင်မြင်မည်သာမက အထွက်နှုန်းကောင်းမွန်၍ ဝင်ငွေတိုးစေနိုင်သကဲ့သို့ ပျားရည်၊ ပျားပယောင်း၊ ပျားကော် စသည့်ပျားထွက်ပစ္စည်းများကြောင့် အပိုဝင်ငွေ ထပ်မံရရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

နေကြာပန်းမှ ဝတ်ရည်နှင့် ဝတ်မှုန်များ သယ်ဆောင်ခြင်းဖြင့် ပျားများ ဝတ်မှုန်ကူးပေးနေစဉ်

(က)

(ခ)

(က) ပျားဖြင့် ဝတ်မှုန်ကူးထားသဖြင့် အောင်မြင် ဖြစ်ထွန်းနေသော အစေ့ပျား ပါရှိသည့်နေကြာပွင့်

(ခ) ပျားမပါဘဲ ရိုးရိုးဝတ်မှုန်ကူးသွားသော အစေ့ပျားပါသည့် နေကြာပွင့်

၃၀

ပ။၀။က/၁၄၁၀၃၅/ပေးမြဲ/ရေလုပ်ငန်း/၁၄,၀၀၀-၂၃၅/၀၄/မနယစ။

အမှားပြင်ဆင်ချက်

စာမျက်နှာ	စာကြောင်းရေ	အမှား	အမှန်
မာတိကာ ၈	အပိုဒ် ၁၇(ဂ)	ကပ်ပါးမွှားရောဂါ	ကပ်ပါးရောဂါ
မာတိကာ(က)	အပိုဒ် ၄(ဂ)	လုပ်သားများ	လုပ်သားပျား
၈	၄	ကောက်ထားပါရှိပြီး	ကောက်ထားပြီး
၁၀	၂	၁၇	၁၀
၂၀	၅	ဖယောင်းလွှာစား	ဖယောင်းခွာစား
၂၃	၂၀	၆ ခန့်ရက်	၆ ရက်ခန့်
၂၅	အပိုဒ် (ဂ)	ကပ်ပါးမွှားရောဂါ	ကပ်ပါးရောဂါ

